

Društvo general Rudolf Maister Kranj
www.dgrm-kranj.si

Kranj, 15. 2. 2026

POROČILO O DELU DGRM KRANJ V MANDATU 2022 - 2025

Temeljna usmeritev Društva general Rudolf Maister Kranj je razvijati in krepiti domoljubje pri članih društva ter med učitelji in mladimi v šolah, ter ga povezovati s spominom na generala Maistra, Alfreda Lavriča in na druge junake z Gorenjske v bojih severno mejo.

Na začetku tega mandata smo na UE Kranj vložili vlogo za registracijo spremembe sedeža in novega zastopnika društva. UE Kranj nas je ob tem pozvala, da spremenimo tudi 2. člen statuta tako, da bo pravilno določen kraj poslovanja. Na korespondenčni skupščini smo sprejeli Aneks k Statutu Društva general Rudolf Maister Kranj, UE Kranj pa nam je izdala odločbo o vpisu spremembe zastopnika društva, spremembe naslova društva in spremembe temeljnega akta društva v register društev. AJ PES je nato izdal spremenjeno Obvestilo o vpisu v poslovni register Slovenije za poslovni subjekt.

Na dosedanjih rednih letnih skupščinah med mandatom smo obravnavali in sprejeli letna poročila o delu, program dela za tekoče leto, poročilo blagajnika o finančnem poslovanju, finančni načrt za izvedbo načrtovanih nalog in aktivnosti ter poročilo nadzornega odbora.

Za ZDGM smo v skladu z Merili za izračun sofinanciranja nevladnih organizacij v javnem interesu na področju vojnih veteranov vsako leto na predpisanem obrazcu v polletju in na koncu leta poslali poročilo o opravljenih nalogah.

V društvu skrbimo tudi za vzdrževanje doprsnega kipa generala Maistra na Maistrovem trgu in spominske plošče na Prešernovem gledališču borcem za severno mejo iz Kranja in okolice, ki so pod poveljstvom Alfreda Lavriča odšli v boje za severno mejo. Na našo pisno pobudo je MO Kranj lani tudi obnovila spominsko ploščo na Prešernovem gledališču in napis na njej. Junija je tudi položila lovorov venec v spomin na Alfreda Lavriča in borce za severno mejo iz Kranja in okolice, ki ga je doslej vedno položilo tudi naše društvo.

Upravni odbor se je v tem mandatu sestajal na sejah za pripravo in potrditev gradiv za redne letne in letošnje volilno skupščino ter po potrebi za izvedbo posameznih načrtovanih nalog v programu dela za tekoče leto. V tem mandatu je imel štirinajst sej.

Delegacije DGRM Kranj, ki jo je vsako leto določil upravni odbor, so sodelovale na vseh letnih skupščinah ZDGM v tem mandatu, predsednik, ki je po funkciji tudi član upravnega odbora ZDGM, pa se je udeležil vseh sej tega organa.

Upravni odbor je v letih 2023, 2024 in 2025 oblikoval, utemeljil in posredoval ZDGM predloge za podelitev priznanj zveze. Leta 2023 sta Zlati znak ZDGM prejela ustanovitelja društva dr. Iztok Purič in mag. Janez Tavčar, leta 2024 ga je prejel član upravnega odbora od ustanovitve društva in dolgoletni ravnatelj Gimnazije Kranj mag. Franci Rozman, Zlato plaketo ZDGM pa je za dolgoletno sodelovanje z društvom prejela Gimnazija Kranj, leta 2025 pa je Zlati znak ZDGM prejela ustanoviteljica društva, članica upravnega odbora in blagajničarka Alojzija Škerjanec. Za letošnje leto nismo oblikovali in poslali predloga za priznanje zveze.

V DGRM Kranj je bilo pred volilno letno skupščino leta 2022 le še 26 članov. Do konca tega leta smo uspeli vanj včlaniti 12 novih članov. Konec tega leta je bilo v društvu tako že 38 članov.

Leta 2023 se nam je pridružilo še 9 članov, umrla pa je dolgoletna članica društva Nada Mihajlovič. Tega leta je bilo v društvu tako že 46 članov.

V letu 2024 je umrl je umrl dolgoletni član društva in njegovega UO Jože Kavčič, članstvo pa je konec leta prenehalo Emidii Giuliani iz Trsta in Nizozemcu Martynu van Mierlu. Preko celega leta smo v društvo pridobili kar 15 novih članov.

Na začetku leta 2025 je bilo pred letno skupščino tako v društvu 58 članov. Zaradi neplačevanja članarine in po razgovoru z njim je članstvo v društvu prenehalo Branku Belingarju, pridobili pa smo 7 novih članov.

Društvo na začetku letošnjega leta šteje 64 članov. Čeprav člane vsa leta pozivamo, da vključijo vanj vsaj kakšnega novega člana, so to doslej naredili le redki. Od skupaj 43 novih članov od leta 2022 dalje je 17 novih članov pridobil Roman Nahtigal, 9 Iztok Purič, 7 Alojzija Škerjanec, 3 Dušan Csipò in po enega Jože Kavčič, Štefan Kadoič, Janez Kavar, Zdenko Renko, Janez Tavčar, Jože Košnjek in Magda Slapar. Hvala vsem in pozdravljeni vsi novi člani!

V sodelovanju z MO Kranj in Gimnazijo Kranj smo 23. novembra za državni praznik dan Rudolfa Maistra na Maistrovem trgu vsako leto organizirali proslavo z govorom in kratkim kulturnim programom. Predstavniki MO in predsednik društva sta pred začetkom proslave položila lovorov venec na doprsni kip generala Maistra. Govore na proslavah so imeli predsednik društva v letih 2022 in 2023, podžupan MO Kranj v letu 2024 in ravnatelj Gimnazije Kranj leta 2025. V Maistrovem letu 2024 je Gimnazija Kranj tudi za rojstni dan Rudolfa Maistra 29. marca organizirala proslavo na Maistrovem trgu z govorom zgodovinarja dr. Gregorja Antoličiča in s kulturnim programom. Vse proslave so bile lepo obiskane. Udeležili so se jih člani društva ter njihovi svojci in znanci, nekaj deset dijakov Gimnazije Kranj, pa tudi mimoidoči.

Ob praznovanju 75. obletnice je Folklorna skupina Sava Kranj v Maistrovem letu 2024 pripravila slavnostni koncert v Šmartinskem domu Stražišče z naslovom »Za mejo«, ki so ga posvetili 150-letnici rojstva in 90-letnici smrti generala Rudolfa Maistra.

V tem mandatu smo postavili skupaj sedemnajst razstav "Boji za severno slovensko mejo in general Rudolf Maister". Za teden ali deset dni smo jo postavili v OŠ Križe, v Dijaškem in študentskem domu Kranj, v OŠ Naklo, v OŠ Šenčur, v TIC Cerklje, v OŠ Orehek Kranj, v OŠ Bistrica pri Trziču, v Gimnaziji Kranj, v OŠ Janeza Puharja Kranj, v ZKO Kranj, v OŠ Stražišče Kranj, v OŠ Josipa Vandota Kranjska gora, v OŠ Jakoba Aljaža Kranj, v OŠ Mojstrana, v OŠ Staneta Žagarja Kranj, v OŠ Trzič in v OŠ Predoslje. Poleg razstave smo v desetih osnovnih šolah in za KO ZZB Cerklje organizirali tudi predavanje o bojih za severno mejo. Tudi za TIC Naklo smo lani na njegovo prošnjo organizirali v Naklem odmevno predavanje na začetku lanskega leta, ki se ga je udeležilo preko 60 slušateljev, več kot tretjina udeležencev na tem predavanju pa je želela tudi našo knjigo »Stražarji Karavank«.

Vsa navedena predavanja je skrbno pripravil in s Power Pointom predstavil upokojeni brigadir SV Janez Kavar, ki je tudi član našega društva.

Za člane društva smo vsako leto v tem mandatu organizirali tudi strokovno ekskurzijo o bojih za severno mejo.

Prvo strokovno ekskurzijo o bojih za severno mejo na Ljubelju in na širšem območju Borovelj smo organizirali novembra 2022. Na vseh točkah, povezanih z boji za severno mejo od Tržiča do Borovelj, je udeležencem vsebinska pojasnila in zgodovinska dejstva podrobno predstavil Janez Kavar. Pred ekskurzijo je imel o tem tudi predavanje v Dijaškem in študentskem domu Kranj. V dvorani kulturnega doma SPD Borovlje pri Cingelcu na Trati pri Borovljah je zgodovinski razvoj Borovelj z okolico in slovenstva v tem delu Avstrije predstavila domačinka, turistična vodička Sonja Wakounig ob pomoči mag. Romana Verdela. Ogledali smo si spomenik pri mostu v Resniku, kjer je bil težko ranjen major Alfred Lavrič. Na poti domov smo si ogledali tudi spominski park in stalno razstavo v spomin na jetnike koncentracijskega taborišča Ljubelj, zunanjega taborišča Mauthausna. Spominski park in stalno razstavo je predstavila zgodovinarica Mojca Štefe, ki ima z možem na tej lokaciji Gostišče Karavla 297, kjer smo se po dolgi poti okrepili z malico.

Oktobra 2023 smo organizirali strokovno ekskurzijo, ki smo jo naslovili »Jeseniški trikotnik«. Strokovni vodja te ekskurzije je bil tudi Janez Kavar. Na ekskurziji smo obdelali naslednje delovne točke - Brezje pri Trziču (spominska plošča na rojstni hiši dr. Janka Brejca), Radovljica (spominska plošča Rudolfu Badjuri in alpski četi na radovljiški graščini na Linhartovem trgu), Bled (spomenik dr. Mihajlu Pupinu v Zaki), Jesenice (spominska plošča na pročelju železniške postaje v počastitev alpinske, ljubeljske in dobrovoljske Šefmanove čete ter jeseniškega in ljubeljskega odreda ter osrednji spomenik NOB na Jesenicah nasproti železniške postaje), Hrušica (portal slovensko-avstrijskega železniškega predora Karavanke), Kranjska Gora (spominska plošča na rojstni hiši nadporočnika Karla Šefmana), Podkoren (spominska plošča v počastitev dobrovoljske Šefmanove čete ter jeseniškega in ljubeljskega odreda) in Vrba na Koroškem (kamniti steber demarkacijske linije 1919). Iz Vrbe na Koroškem smo se preko Ljubelja vrnili v Slovenijo. Tudi tokrat smo se ustavili pri spomeniku žrtvam koncentracijskega taborišča Ljubelj/Mauthausen in v njihov spomin prižgali svečo.

V oktobru 2024 smo organizirali strokovno ekskurzijo v Maribor in na Zavrh. Strokovni vodja ekskurzije je bil tokrat profesor Aleš Arih iz Domovinskega društva general Rudolf Maister Maribor, ki nam je pomagal tudi pri pripravi programa. V Mariboru smo se najprej zapeljali do Kadetnice Maribor, v kateri smo si ogledali objekt kadetnice in razstavo pehotnega orožja, ki je bilo v zgodovini v različnih vojskah uporabljeno za boje pehote na slovenskem ozemlju. Po ogledu kadetnice smo se zapeljali do Pokrajinskega muzeja Maribor in do Maistrovega trga. Tu smo si ogledali spomenik generala Maistra, lipo zasajeno ob osamosvojitvi Slovenije in bližnjo stavbo Prve gimnazije Maribor. Z Maistrovega trga smo pot nadaljevali do Mestnega parka, kjer so leta 1958 ob 40-letnici osvoboditve Maribora odkrili spomenik borcem za severno mejo na robu Mestnega parka ob Maistrovi ulici. Po Maistrovi ulici smo se sprehodili do hiše s številko 17, v kateri je Rudolf Maister živel z družino v drugem nadstropju od leta 1922 do smrti spomladi 1934. Tu je preživel zimske, jesenske in pomladanske mesece, poletja pa na Uncu na Sebenikarjevem posestvu.

Na poti proti parkirišču pred Pokrajinskim muzejem Maribor smo si na Trgu svobode ogledali tudi Spomenik NOB. Potem smo se zapeljali do Mestnega pokopališča Maribor na Pobrežju in obiskali prenovljeno Maistrovo grobnico. Planiranega obiska groba Alfreda Lavriča nismo uspeli opraviti, ker smo šele tik pred ekskurzijo dobili podatke pokopališke uprave o lokaciji.

S podbreškega pokopališča smo pot nadaljevali proti Lenartu in Zavrhu. Na Spodnji Voličini smo se ustavili na kosilu, po kosilu pa z avtobusom povzpeli na Zavrh in si ogledali Maistrov stolp ter v Štupičevi vili razstavo »Maister po Maistru«. Z ogledom Maistrovega stolpa in razstave smo zaključili to celodnevno strokovno ekskurzijo.

Tudi lani smo sredi oktobra organizirali strokovno ekskurzijo v Kamnik in Mengeš ter na Unec in v Rakek. Strokovni vodja ekskurzije v Kamniku in Mengšu je bil predsednik Društva general Maister Kamnik Jože Berlec. V Kamniku smo si najprej ogledali spomenik generala Rudolfa Maistra Vojanova na Trgu talcev v središču mesta. Nato smo se peš odpravili do rojstne hiše Rudolfa Maistra na Šutni. V njej se je rodil 29. marca 1874. Na ta dan Kamnik praznuje občinski praznik. V njej je Maistrov muzej s stalno razstavo, ki prikazuje razgibano zgodbo njegovega življenja in dela.

Po ogledu Maistrovega spomenika in muzeja v Kamniku smo se zapeljali do Mengša. Maistrovi so se po podatkih iz mrliške knjige župnije Mengeš vanj preselili v letu 1876. Ta hiša še stoji in je tudi spomeniško zaščiten. Po ogledu hiše in spominske plošče na njej smo se peš odpravili proti pokopališču. Na mengeškem pokopališču so popkopani oče Franc Maister, ki je umrl v Kranju, ter Rudolfova starejša brata Artur in Ernest. Iz Mengša smo pot nadaljevali preko Ljubljane po avtocesti proti Uncu.

Pred gasilskim domom na Uncu, pred katerim je doprsni kip Rudolfa Maistra, delo akademskega kiparja Nikolaja Pirnata, ki so ga odkrili leta 1995, so nas ob dogovorjeni uri pričakali predsednik Notranjskega domoljubnega društva general Maister Unec David Kavčič in nekaj članov tega društva. Najprej smo se sprehodili do novega objekta, kjer je bila nekoč Maistrova hiša oziroma Sebenikarjevo posestvo. Po ogledu zunanosti in spominske plošče na tej stavbi smo se odpravili v gasilski dom. Tu je v Maistrovi dvorani v prvem nadstropju postavljena velika stalna razstavo o življenju in delu Rudolfa Maistra, za naš obisk pa je društvo postavilo tudi mobilno razstavo z naslovom »Rakek in Unec generala Rudolfa Maistra drugi, a vendar pravi dom«. Oglede na Uncu smo nadaljevali in končali z obiskom bližnjega pokopališča, na katerem je grob Maistrove mame Franje, ki se je kot vdova preselila na Unec, ter njene sestre Matilda Sebenikar, njenega moža Lovra in njunega edinega sina Adolfa, ki jima je še kot otrok umrl.

Pot smo nadaljevali v Rakek, kjer smo si ogledali Plečnikovo župnijsko cerkev in na pokopališču grobnico družine Žagar, ki sodi med najbolj monumentalne primere Plečnikove pokopališke arhitekture. Z ogledom grobnice družine Žagar smo končali vsebinski del ekskurzije in se ustavili v lokalu v Podskrajniku na malici in druženju..

Upokojeni novinar in naš član Jože Košnjek je o vseh strokovnih ekskurzijah, proslavah in drugih aktivnostih redno pripravljaj in objavljaj članke in fotografije v Gorenjskem Glasu, da je bila z našimi aktivnostmi seznanjena tudi širša javnost. Predsednik društva je za vse številke glasila ZDGM Maistrov glas v tem mandatu razen zadnje, za katero je prispevek o strokovni ekskurziji pripravil Jože Košnjek, pripravil prispevke o aktualnih aktivnostih društva in fotografije.

V letu 2023 smo na pobudo in za ZDGM izdelali tudi seznam spominskih obeležij povezanih z boji za severno mejo med Kranjem in Podkorenem s fotografijami.

Že od junija 2024 dalje potekajo pogovori in aktivnosti za izdajo nove knjige po knjigi »Stražarji Karavank« s podnaslovom Loze Ude in boji za severno mejo, ki smo jo izdali in založili leta 2018 ob 100. obletnici bojev za severno slovensko mejo.

S podpredsednikom društva dr. Iztokom Puričem sva imela v Maistrovem letu 2024 sestanek z nekaterimi predvidenimi avtorji za pripravo knjigo, ki sva ji tedaj dala delovni naslov »Alfred Lavrič in gorenjski junaki v bojih za severno mejo«. UO je pripravo in izdajo knjige podprl, zato smo se za pripravo tekstov in slikovnega gradiva dogovorili z zgodovinarji, ki proučujejo in poučujejo to obdobje – z doc. dr. Mihom Štimcem, doc. dr. Gregorjem Antoličičem in dr. Blažem Torkarjem, kasneje pa sta se pri pisanju vključila še mag. Matjaž Ravbar in Marko Ličina.

S to knjigo se bomo poklonili prostovoljcem - borcem za slovensko stvar z zahodne strani Slovenije - z Gorenjske. S to knjigo bomo osvetlili delovanje pozabljenega majorja Alfreda Lavriča ter postavili njegovo vlogo v prelomnih dogodkih v širši kontekst zgodovinskega dogajanja. Predstavili bomo življenje in delo tega pomembnega Slovenca, ki je podobno kot marsikateri drugi rojak v širši javnosti utonil v pozabo. Pri zbiranju in vodenju prostovoljcev so na Gorenjskem delovale tudi druge pomembne osebnosti, zato bomo tudi njihovo vlogo širše predstavili. To so bili Jeseničan Janko Vilman, Tržičan Lojze Ude, poznejši potopisec in tedaj rezervni častnik Rudolf Badjura in Karel Šefman iz Kranjske Gore, ki je preprečil, da bi se t.i. jeseniškega trikotnika polastili Italijani. Knjiga bo najboljši in trajen spomenik vsem tem bolj ali manj pozabljenim junakom.

Z avtorji knjige smo imeli o vsebini in napredku pri pisanju knjige predlani, lani in letos vrsto pogovorov. Pogovore smo opravili tudi z VM SV in z njim marca 2025 na našo vlogo sklenili Dogovor o izdaji knjige, s katerim nam bo za 100 knjig pokril založniške stroške – stroške oblikovanja, preloma, korektur in priprave za tisk ter tiska knjige v višini izdanih računov. ZDGM nam je na našo vlogo z februarja lani po sklepu UO za 200 knjig odobrila sredstva za pokritje drugih stroškov za izdajo knjige – potni stroški avtorjev, stroški za fotografsko gradivo, avtorski honorarji ipd. Po elektronski pošti, telefonsko in pisno smo se večkrat obrnili tudi na vse gorenjske občine, da bi z naročili knjige po stroškovni ceni pomagale pri njeni izdaji. Za knjigo »Pozabljene bitke« smo izdelali tiskano in elektronsko varianto predstavitvenega prospekta, ki ga je oblikovala prvotno predvidena oblikovalka knjige. Z naročili so izdajo knjige podprle Mestna občina Kranj in občine Cerklje, Naklo, Tržič, Šenčur, Kranjska Gora, Radovljica, Bled, Škofja Loka, Jezersko, Žiri in Gorje, šest občin pa je sodelovanje pri tem projektu odklonilo. Donacijo za knjigo je samoiniciativno prispevalo tudi podjetje KLT Real d. o. o. Kranj.

V oktobru 2023 je skrbnica prenovila strukturo naše spletne strani. Spletni strani smo dodali nekaj novih vsebin na našem spletnem naslovu www.dgrm-kranj.si Skrbnica skrbi za sprotno vsebinsko dopolnjevanje in vzdrževanje spletne strani društva. Našo domeno smo letos dokupili za naslednjih šest let.

Upravni odbor DGRM Kranj je to poročilo, ki ga je pripravil predsednik društva, obravnaval in potrdil na 14. korespondenčni seji, zato Skupščini DGRM Kranj predlaga, da ga obravnava, po potrebi dopolni in sprejme.

Roman Nahtigal,
predsednik DGRM Kranj

